



Један народ пре него што пропадне отупи, говорио је чувени руски анархиста Михаил Бакуњин. Да ли смо ми данас дошли до те границе када је морални релативизам постао начин понашања, а осећај за елементарну солидарност и моралну одговорност све више нестаје из наших живота?

Као да се више нико не сећа и не помиње стид, ту презрену реч као прву брану пред све разорнијом навалом просташтва. Морална отупелост и готово невероватна равнодушност пред готово свакодневним сликама насиља и бруталног малтретирања ученика у нашим школама постају алармантни. Ова појава је посебно дошла до изражаја у Новом Саду и Пироту у реакцијама родитеља деце која су учествовала у малтретирању школских другова. Чак се могао чути став неких родитеља, који су били веома уздржани у осуди понашања своје деце, да се насиље није ни догодило у школском дворишту, као да то мења суштину догађаја и измешта их из зоне моралне и законске одговорности.

Једина бурна реакција родитеља била је зато што су ови брутални примери насиља доспели у јавност и зато што њихова несташна деца неће моћи да се појаве у пуном сјају на прослави мале матуре. Изузетак је мајка девојчице из Пирота, која је имала довољно грађанске храбрости и морала да осуди недолично понашање пре свега своје ћерке, па онда и свих осталих актера ових срамних дешавања.

Просто је невероватно да у бурним реаговањима родитеља није било ниједне речи саосећања за жртве малтретирања, ниједне речи прекора за неприличне поступке њихове деце. Овакво понашање само сведочи о томе да се у нашем друштву већ прешла она граница моралних обзира и следи распад моралног устројства, на којем и почива свако стабилно друштво. Међутим, ови готово свакодневни случајеви насиља говоре нам о томе да су већ поодмакли процеси разградње моралних узора и норми, да нестаје осећање пристојности и солидарности, и да се друштво креће у правцу неке врсте природног стања у коме важи закон јачег и безобзирнијег.

Ако родитељи не осећају одговорност и стид због оваквих поступака њихове деце, шта можемо очекивати у будућности када су већ сад изгубили осећај за моралне принципе? Овакво опхођење се сасвим уклапа у доминантну медијску слику у којој је превагу одавно однело таблоидно величање насиља и брутализиација свакодневног живота.

Наша морална отупелост

Пише: Маринко М. Вучинић
четвртак, 22 мај 2008 11:40

Поједини млади људи се уклапају у овако понуђену слику света, која подразумева насиље као саставни део прилика у којима живимо. Насиље је иначе у перцепцији савремене слике света постало нормално и пожељно, будући да се непрестано глорификује и представља као образац прихватљивог понашања и улазница за сурови свет одраслих, у коме нема места за разумно решавање чак и случајних конфликта.

Једно од веома важних питања је и ко су данас актуелни узори за наше младе људе, идеали у које верују и који их инспиришу. Естрадизација и банализација нашег друштвеног и политичког живота довели су до тога да се узори данас траже у фабрикованим медијским јунацима, који су оличење испразности, примитивизма и одсуства елементарне културе и пристојности. У данашњем друштву не функционишу толико потребни рационални ауторитети. Зато и не можемо да се морализаторски ишчуђавамо што се појављају окрутни и безосећајни млади људи.

Сигурно је да не треба уопштено говорити о стасавању читаве генерације која се приклања глорификацији насиља јер би то била још једна од политикантских мистификација, у чему не оскудева наш јавни и друштвени простор. Ови случајеви су довољан повод да се запитамо када ће наше друштво предузети ефикасне мере да би се променио овај све доминантнији „културни“ образац. Да ли једно друштво може да функционише и опстане ако смо остали без душе и не маримо за туђу патњу, како каже писац Видосав Стевановић. Још једном се потврдило старо правило да ко сеје ветар, тај жање олују.

22. мај 2008. године